

Załącznik
do Uchwały Nr IX/46/07
Rady Gminy Łomża
z dnia 6 lipca 2007 r.

GMINNY SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD

DZIECKIEM I RODZINĄ

W GMINIE ŁOMŻA

ŁOMŻA, LIPIEC 2007

GMINNY SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

§ 1. Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa (Powszechna Deklaracja Praw Człowieka art. 16) oraz do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju (Europejska Karta Społeczna cz. 1, pkt. 16).

§ 2. Małżeństwo jako podstawowy związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo, znajdują się pod ochroną i opieką państwa.

§ 3. Społeczeństwo, a w szczególności państwo, winno czynić wszystko w zakresie politycznym, ekonomicznym i prawnym, by umocnić jedność rodziny.

§ 4. 1. Społeczeństwo tradycyjnie przywiązuje duże znaczenie do wartości, jakie realizowane są w rodzinie i przez rodzinę.

2. Zapewnienie rodzinie odpowiedniego miejsca w budowanym modelu, zwłaszcza w jego praktyce społecznej, może w znacznym stopniu decydować o powodzeniu aktualnie przeprowadzanych reform. Dążenie do umacniania podstaw funkcjonowania rodziny jest więc potrzebą rozwojową, a równocześnie powinnością państwa.

§ 5. 1. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków.

2. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

3. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

§ 6. 1. Rodzina w pierwszej kolejności powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

2. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości.

3. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

§ 7. 1. Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, kościołów, organizacji pozarządowych.

2. Wsparcie instytucjonalne winno mieć miejsce w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystywane przed formami całodobowymi.

3. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

4. Zadanie wyżej wymienione powinno być realizowane przede wszystkim przez:

- 1) wzmacnianie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 2) wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych;
- 3) poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 4) poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi;
- 5) zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury gminy.

ROZDZIAŁ II

OGÓLNE ZASADY SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

§ 8. Wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.

§ 9. Ochrona praw rodziny i dziecka.

§ 10. Prawo dziecka do życia w zdrowej rodzinie.

§ 11. Podejmowanie kompleksowych działań podmiotów publicznych oraz niepublicznych na rzecz rodzin.

§ 12. Pierwszeństwo dziecka do ochrony.

§ 13. Profilaktyka powinna być stosowana przed podjęciem interwencji w rozwiązywaniu problemów rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 14. Promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą, opartych na elastyczności, kompleksowości, efektywności, ciągłości i różnorodności form działania.

§ 15. Edukacja podstawowym warunkiem rozwoju.

§ 16. Działania mające na celu rozwój zdolności każdego dziecka.

ROZDZIAŁ III

CELE PODSTAWOWE

- § 17. Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
- § 18. Przeciwdziałanie stanom grożącym degradacją społeczną, bezradnością społeczną.
- § 19. Uzupełnianie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci.
- § 20. Promowanie zdrowego stylu życia.
- § 21. Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz przeciwdziałanie i likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży.
- § 22. Rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwalaniu potrzeb intelektualnych, twórczych, organizacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży.
- § 23. Ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, wykołajaniem oraz przestępczością.

ROZDZIAŁ IV

ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

§ 24. Rozwój programów ochrony zdrowia dzieci i młodzieży.

- § 25. Eliminowanie czynników sprzyjających wykluczeniu rodzin.
- § 26. Tworzenie infrastruktury instytucjonalno – organizacyjnej i finansowej wspomagającej programy integracji międzypokoleniowej.
- § 27. Włączenie w życie społeczności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ludzi młodych z problemami edukacyjno – wychowawczymi i nieprzystosowanych społecznie.
- § 28. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy, wykołajenia i przestępczości dzieci i młodzieży.

ROZDZIAŁ V

FUNKCJONOWANIE RODZINY

§ 29. 1. Cel – **wzmacnianie rozwoju rodziny.**

2. Zadania:

- 1) opracowanie danych na temat warunków życia rodzin oraz dzieci i młodzieży;
- 2) realizowanie programów służących rozwojowi dzieci i młodzieży oraz rodzin;
- 3) wzmocnienie czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego;
- 4) rozwijanie lokalnej bazy informacyjnej, edukacyjnej, wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych.

§ 30. 1. Cel – **wspieranie rodziców w funkcjach opiekuńczo – wychowawczych.**

2. Zadania:

- 1) organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjnych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży;
- 2) włączenie rodziców w proces dydaktyczno – wychowawczy dzieci;
- 3) rozwijanie form opieki krótkoterminowej;
- 4) rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie;
- 5) budowanie systemu wsparcia dla rodzin i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą;
- 6) budowanie poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży.

ROZDZIAŁ VI

SYTUACJA MATERIALNA RODZINY

§ 31. 1. Cel – **poprawa standardu i jakości życia rodzin umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących rozwojowi oraz osiągnięciu samodzielności, zaradności, niezależności i odpowiedzialności jej członków.**

2. Zadania:

- 1) diagnoza i rozpoznawanie warunków i jakości życia rodziny;
- 2) rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego (wsparcie dla rodzin z osobą długotrwale bezrobotną);

- 3) rozwój systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodziny lub mieszkającymi z osobami starszymi;
- 4) dostarczenie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych;
- 5) zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole, wyposażenia w podręczniki i przybory szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych.

ROZDZIAŁ VII

EDUKACJA

§ 32. 1. Cel – **wzbogacanie standardowej oferty dydaktycznej.**

2. Zadania:

- 1) włączenie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i socjalnego;
- 2) wspieranie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia;
- 3) funkcjonowanie szkoły jako placówki integrującej wiedzę z różnych dziedzin, służącej wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, uczącej krytycyzmu oraz angażującej i przygotowujące uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny i społeczności;
- 4) wypracowanie procedury efektywnej selekcji, wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju młodzieży uzdolnionej.

ROZDZIAŁ VIII

WYCHOWANIE

§ 33. 1. Cel – **wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania.**

2. Zadania:

- 1) kontynuowanie, wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży;
- 2) inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego;

- 3) wspieranie form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego;
- 4) inicjowanie programów informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną, sposobach zapobiegania i radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- 5) oferowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu komunikacji międzyludzkiej, rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem;
- 6) wspieranie grup samopomocowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

§ 34. 1. Cel – zapobieganie i niwelowanie deficytów wychowawczych.

2. Zadania:

- 1) wspieranie placówek wsparcia dziennego;
- 2) wspieranie rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych dysfunkcyjnością;
- 3) wzbogacanie zajęć dla dzieci i młodzieży kształtujących umiejętności prowadzenia dialogu, radzenia sobie ze stresem;
- 4) prowadzenie zajęć dla rodziców kształtujących umiejętności prowadzenia dialogu z dzieckiem, radzenia sobie w sytuacjach trudnych wychowawczo;
- 5) wzbogacanie zajęć dla dzieci i młodzieży kształtujących umiejętność percepcji siebie i innych ludzi;
- 6) promowanie i wspomaganie organizacji i grup samopomocowych działających na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z deficytami wychowawczymi.

§ 35. 1. Cel – ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

2. Zadania:

- 1) wprowadzenie do gimnazjalnych programów dydaktycznych zajęć profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień;
- 2) inicjowanie programów prowadzących do redukcji czynników psycho – emocjonalnych, socjo – ekonomicznych sprzyjających marginalizacji młodzieży społecznie nieprzystosowanej.

ROZDZIAŁ IX

SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

§ 36. 1. Cel – rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo – rekreacyjnych.

2. Zadania:

- 1) współpraca z klubami sportowymi;
- 2) wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 3) wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej;
- 4) wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży;
- 5) wspieranie różnych form turystyki krajowej.

§ 37. 1. Cel – **promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.**

2. Zadania:

- 1) realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego;
- 2) poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych;
- 3) zagospodarowanie w okresie wakacyjnym czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

ROZDZIAŁ X

ZDROWIE I SPRAWNOŚĆ

§ 38. 1. Cel – **kompensowanie deficytów zdrowotnych oraz świadczeń i usług z zakresu promocji zdrowia i zadań ze sfery zdrowia publicznego.**

2. Zadania:

- 1) wspieranie cyklicznych badań stanu zdrowia i sprawności młodego pokolenia;
- 2) realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (higiena, szczepienia ochronne itp.);
- 3) realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkole: wady postawy, wzroku, uzależnień i prawidłowego żywienia;
- 4) realizacja programów propagujących zasady bezpiecznego zachowania na drodze, ulicy, w domu, w czasie zabawy, na wakacjach, w kontaktach z innymi ludźmi.

§ 39. 1. Cel – **uzupełnienie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.**

2. Zadania:

- 1) opracowanie gminnej bazy danych dzieci niepełnosprawnych;

- 2) wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież niepełnosprawną do samodzielnego i niezależnego życia;
- 3) wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi;
- 4) wspieranie programów sprzyjających tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, umożliwiających przystosowanie dzieci zdrowych do codziennego funkcjonowania z niepełnosprawnością rówieśnika.

ROZDZIAŁ XI

BEZPIECZEŃSTWO – DEWIACJE – PATOLOGIE

§ 40. 1. Cel – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie uzależnieniom.

2. Zadania:

- 1) promocja programów profilaktyczno – edukacyjnych realizowanych z policją;
- 2) promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży (nikotyna, alkohol, narkotyki);
- 3) kontrola zakazu sprzedaży papierosów i alkoholu dzieciom i młodzieży do lat 18;
- 4) ochrona dzieci przed uzależnieniami w rodzinie.

§ 41. 1. Cel – przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży.

2. Zadania:

- 1) diagnoza skali zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży;
- 2) rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym;
- 3) „Niebieska Karta”.

ROZDZIAŁ XII

REALIZATORZY

§ 42. 1. Gmina Łomża i jej jednostki organizacyjne oraz inne instytucje, a między innymi :

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łomża;
- 2) Zarząd Ekonomiczny Szkół Gminy Łomża;

- 3) Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Łomża;
- 4) Biblioteki Publiczne na terenie Gminy Łomża;
- 5) Szkoły na terenie Gminy Łomża oraz Publiczne Gimnazjum Nr 9 w Łomży;
- 6) Gminny Ośrodek Kultury w Pniewie;
- 7) Miejska Komenda Policji w Łomży;
- 8) Zespoły Gabinetów Lekarza Rodzinnego na terenie Gminy Łomża;

2. Organizacje społeczne i pozarządowe, a między innymi:

- 1) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział w Łomży;
- 2) Parafia Rzymskokatolicka w Wygodzie;
- 3) Parafia Rzymskokatolicka w Kupiskach;
- 4) Parafia Rzymskokatolicka w Puchalach;
- 5) Parafie Rzymskokatolickie w Łomży obejmujące teren gminy Łomża;
- 6) Zespoły Parafialne Caritas;
- 7) Caritas Diecezji Łomżyńskiej;
- 8) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Łomży;
- 9) Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łomży ;
- 10) Kluby sportowe.

3. Osoby fizyczne i prawne.